

Рис. 10. Карта-схема розташування зруйнованої ділянки валу та острогу на пам'ятці археології у с. Білогородка; Фото зруйнованої ділянки валу

З метою встановлення можливого зв'язку переданого до НМІУ скарбу з іншими археологічними пам'ятками, на прилеглій території було проведено археологічні розвідки, в результаті яких з'ясувалося, що скарб був захований на території не відомого раніше поселення черняхівської культури, загальна площа якого становить близько 50 га. Пам'ятка отримала шифр «Синиця 1». За знайденими на поверхні матеріалами вона може датуватися IV — початком V ст. Серед

знахідок з поверхні, матеріалів раннього середньовіччя, синхронних переданому до НМІУ скарбу, не виявлено.

Обухівський р-н. Навесні 2020 р. проведено рятувальне обстеження пам'ятки археології національного значення «Городище літописного міста «Тумаща IX—XIII ст.» (ох. № 100015-Н), що розташовується за адресою с. Старі Безрадичі (рис. 1). В результаті обстеження виявлені вісім грабіжницьких шурфів (рис. 9) та чисельні ямки від детекторного пошуку. Під час зачистки стінок шурфів зафіксований потужний (до 1,7 м) культурний шар IX—XIII ст. У грабіжницькому шурфі 8 виявлено зруйноване поховання, на відвалах було зібрано чисельні антропологічні рештки. Загальна площа зруйнованої частини складає 50 м². З них 40 м² на городищі, 10 м² на могильнику. Відповідний акт про встановлення факту порушення законодавства про охорону культурної спадщини було направлено до Міністерства культури, молоді і спорту, Управління культури, національностей та релігій Київської обласної державної адміністрації та до правоохоронних органів Обухівського р-ну.

Києво-Святошинський р-н. Навесні 2020 р. обстежена пам'ятка археології національного значення «літописне місто Білогород» (ох. № 100011-Н) що розташовується у с. Білогородка (рис. 1). В результаті обстежень виявлено, що на її північно-східній ділянці проведені несанкціоновані земляні роботи довкола стадіону, що привело до руйнації стародавніх фортифікаційних споруд (валу та острогу), культурного шару та об'єктів XI—XIII ст. Загальна довжина зруйнованої частини складає 75 м (рис. 10). З них 30 м — зруйнована частина валу, 45 м — острогу. Глибина розрізу від 0,40 до 1,8 м. Складено акт про встановлення факту порушення законодавства про охорону культурної спадщини та направлений до відповідних інстанцій.

В. Івакін, О. Манігда, А. Борисов, М. Беленко, Є. Пічкур

ТОПОГРАФІЧНІ ТА СТРАТИГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ГОРОДИЩАХ БУШЕВЕ І ПІЩАНА У ПОРОССІ

У рамках проекту «Острів», який реалізують у відділі археології Києва Архітектурно-археологічна експедиція ІА НАН України продовжила роботи з документування го-

родищ Пороської оборонної лінії, розпочаті 2018 р. Роботи проводили фахівці Групи археологічних геоінформаційних досліджень (керівник к. і. н О. В. Манігда) Науко-

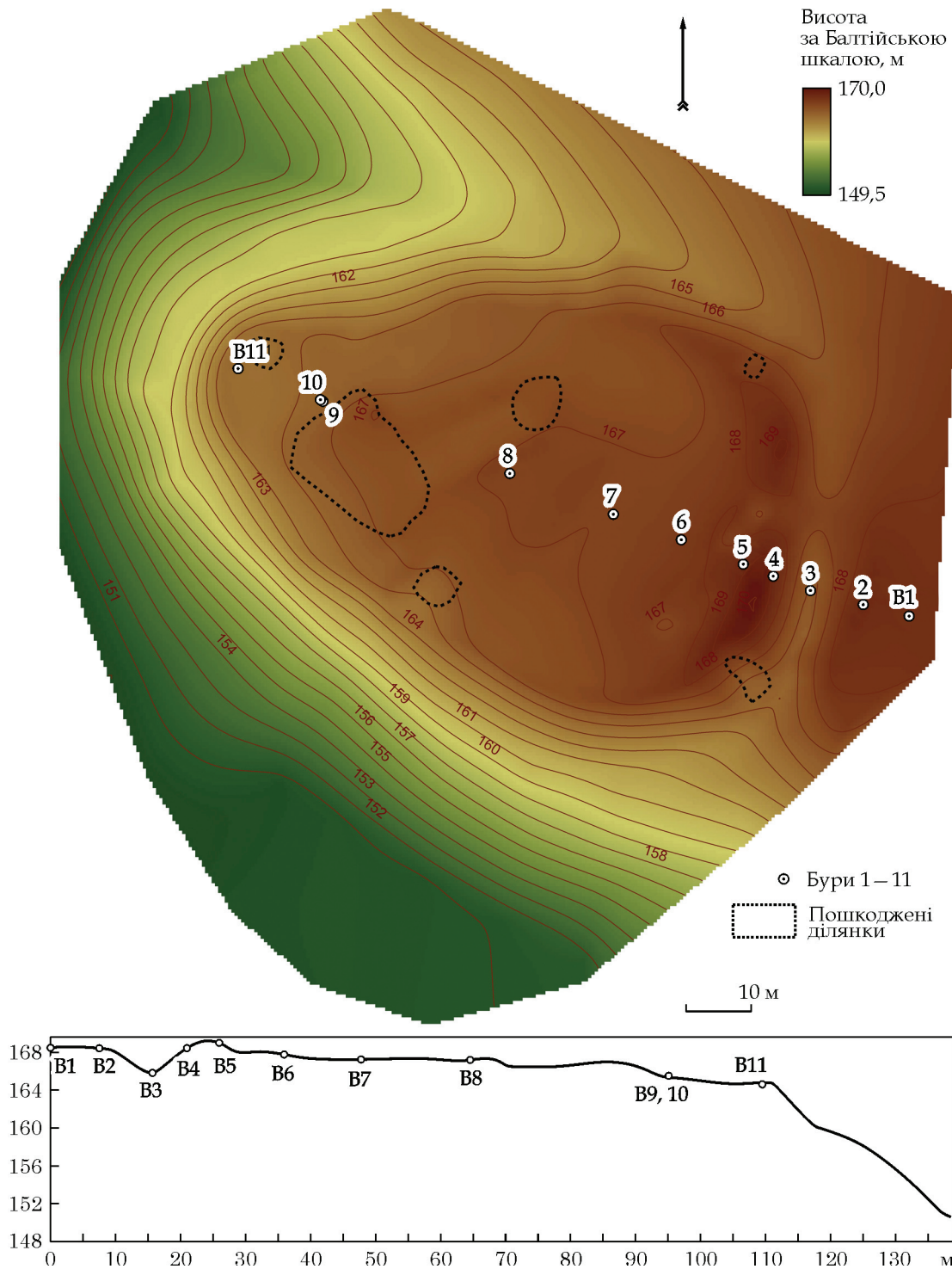
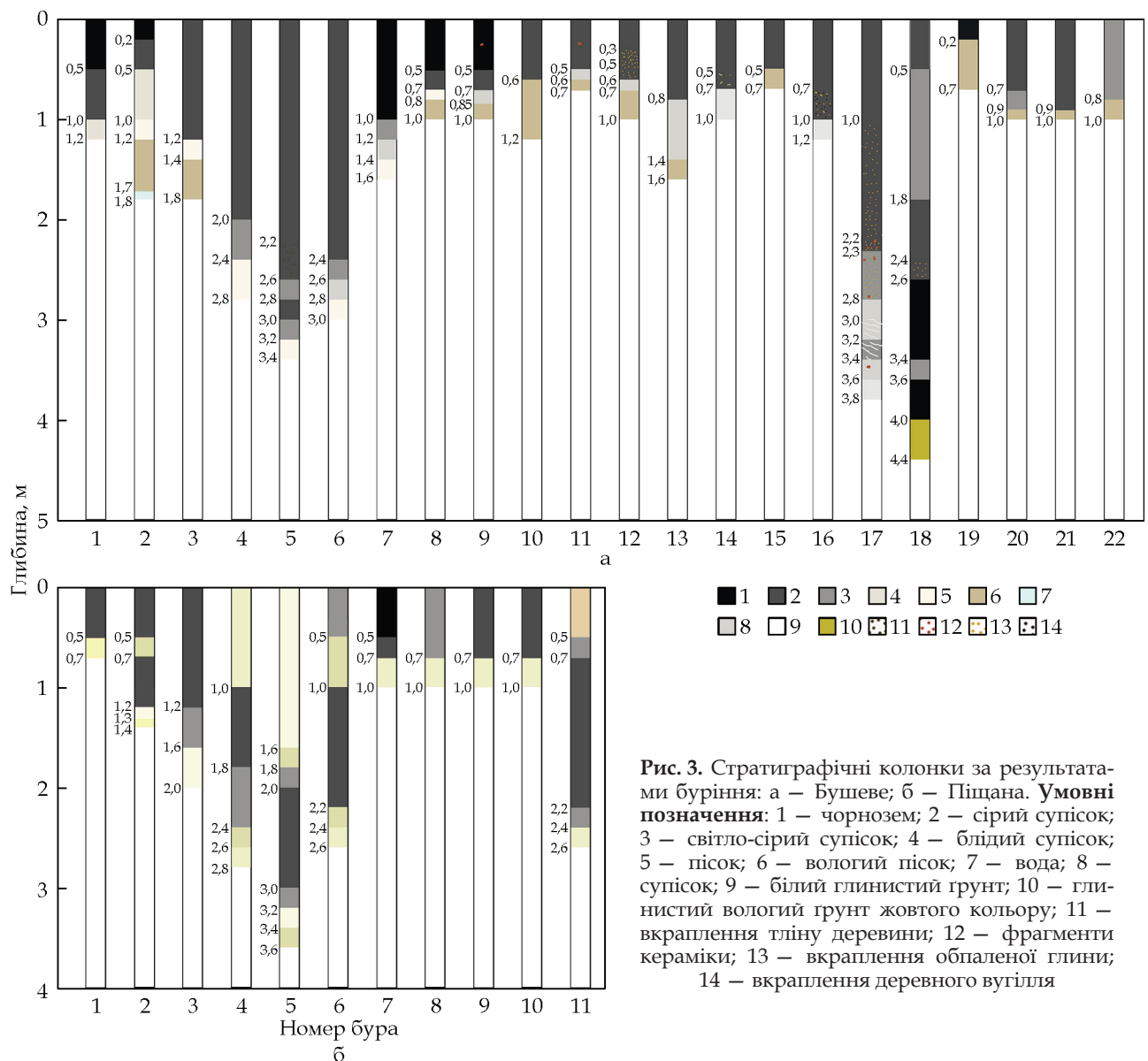

Рис. 2. Профіль городища Піщана по лінії стратиграфічних колонок

ща 2020 р. зафіксовано характер укріплень. Серед іншого, рів із зовнішнього боку зафіксовано з усіх боків окрім північного та північно-західного напрямків — у місцях, де городище захищене водною перешкодою. Потужність рову на більшості ділянок становить до 0,5 м. Перетини в районі проходження лінії стратиграфічних бурів B19–B21 засвідчили найбільшу ширину рову із західного боку городища — від напільного боку до середини валу — до 12 м, глибина до 1,5 м.

Потужність валу по лінії бурів B1–B7 становить 14 м до підніжжя валу з внутрішнього боку. Висота валу з боку майданчика — 1,9 м, з напільного боку — 3,9 м від підніжжя валу. Потужність валу в районі проходження лінії бурів B15–B21 становить 18 м від підніжжя валу з внутрішнього боку до верху рову з напільного боку. Висота валу з боку майданчика 2,6 м, з напільного боку — 3,2 м від верху рову (рис. 1). Найвища зафіксована точка валу 141,2 м на північно-східній частині ук-

ріплень, що складає перепад висот у 2,9 м над рівнем майданчика.

Городище Піщана. с. Піщана Білоцерківського р-ну. За результатами топографічної зйомки городища його площа разом з укріпленнями (до верхнього краю рову з напільного боку) становить 0,8 га. Площа майданчика – 0,3 га. По лінії бурів В1–В6 рів має ширину 10 м (від верху рову з напільного боку до середини валу), глибину – 2,3 м до зовнішнього краю рову. По цій же лінії ширина валу у підніжжі становить 11 м. З іншого боку городища по лінії бурів В7–В1 край городища не має вираженого валу з внутрішнього боку і закінчується ескарпованим схилом, де простежено слабкий слід рову на відстані 7 м від краю городища. (рис. 2). З північного боку рів має глибину від 0,5 м до 1,5 м при ширині 10–12 м. Натомість, з північного боку, де схил не такий стрімкий, добре простежено сегмент рову на ширину

до 11 м, при глибині до 1 м. Майданчик, сьогодні сильно понівечений, початково мав нахил відповідно до рельєфу з перепадом у 3 м з пониженням від східної до західної частини городища. Найвища зафіксована точка валу 170 м у східній частині городища, що становить найбільший перепад висот з підніжжям майданчику 2,5 м. В'їзд на городищі чітко простежено зі східного боку, де є розрив в укріпленнях шириною 5 м.

СТРАТИГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Буріння городищ давньоруського часу Бушеве та Піщана проводилось 18–23 липня 2020 р. Спочатку визначалися місця для буріння. Вони залежали від топографії пам'ятки. На залишках укріплень відстань між бурами була невелика, на майданчику городища приблизно 20 м. Перед початком робіт всі місця майбутніх бурів фіксувалися тахеометром.

Занурення буру відбувалося рівними відрізками. Першою насадкою бура проходили 0,5 м потім по 0,2 м. На кожний новий метр додавалася нова штанга буру. Буріння припинялося коли з'являлися геологічні породи які можна віднести до умовного материка.

Після кожного вилучення буру робився опис ґрунтів та фотофіксація

На городищі Бушеве було закладено 22 бур. Глибина бурів сягала від 0,7 до 4,4 м. На городищі Піщана було закладено 11 бурів. Глибина бурів сягала від 0,7 до 3,6 м. (рис. 3).

Завдяки стратиграфічним колонкам з бурів були зроблені реконструкції перетинів городища Бушеве та Піщана. За результа-

тами обробки інформації, здобутої у ході проведення топографічної зйомки пам'яток давньоруського часу Бушеве та Піщана для підготовки облікової документації створено низку масштабних планів уніфікованого зразка із позначенням: конструкцій пам'яток; стратиграфічних досліджень; сучасного стану; ділянок, пошкоджених господарською діяльністю з усіма необхідними описами конструкцій та вимірами.

Подяки. Автори дослідження висловлюють щирі вдячність волонтерам експедиції: студенту 4 курсу НаУКМА Н. Шекері та журналісту А. Королю, а також співробітнику ААЕ ІА НАН України М. Курзенкову, без постійної і самовідданої допомоги яких робота була б значно складнішою.

В. Івакін, О. Прядко, Д. Тетеря, О. Павлик, В. Гольонко

ДОСЛІДЖЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ДАВНЬОГО ПЕРЕЯСЛАВА

Археологічний загін Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» у складі Архитектурно-археологічної експедиції ІА НАН України провів науково-рятивні розкопки на території давнього Переяслава. Роботи зосереджувались на земельній ділянці по проспекту Червоноармійців, 26А, що знаходиться в мікрорайоні «Давньоруський» сучасного міста. Дослідження пов'язані із запланованим на цій території будівництвом. Ділянка, де проводились археологічні пошуки, розміщується на плато правого берега р. Трубіж, в південно-східній частині «окольного граду» давньоруського часу та Нижнього міста ранньомодерної доби.

На початковому етапі робіт, для з'ясування ситуації щодо культурних нашарувань, на ділянці було закладено два шурфи, розмірами 2 × 1 м, глибиною до 2,0 м. При їх вибірці було зафіксовано пізні перекопи, в яких виявлено різночасові уламки керамічного матеріалу.

У ході наступного етапу досліджень, в межах запланованого котловану під нове будівництво, було закладено розкоп, площа якого складає 289 м². При розкопах використано наступну методик: пізні нашарування до глибини 1,0 м знімалися за допомогою екскаватора із здійсненням горизонтальних та вертикальних зачисток. Подальша вибірка заповнення розкопу проводилася вручну, прокопками на штик лопати (0,20 м) із фік-

сацією виявлених об'єктів та їх пошаровою вибіркою (рис. 1).

При зачистці стінок котловану зафіксовано наступну стратиграфію культурних нашарувань: до глибини 0,20 м йшов чорнозем з трав'яним покривом, під ним на глибину 1,20 м — темно-сірий ґрунт, культурний шар ХІХ—ХХ ст.; він перекривав сірий попельастий ґрунт, культурний шар давньоруського часу, що залягав до глибини 1,75 м; далі йшов передматериковий шар, під яким із глибини 2,10 м від сучасної поверхні материковий лес.

Культурні нашарування ранньомодерного часу зруйновані пізніми перекопами та фундаментними траншеями споруд ХІХ—ХХ ст.

Культурний шар давньоруського часу мав потужність 0,60—0,70 м. Його заповнення складав сірий золистий ґрунт, в якому виявлено уламки керамічного посуду другої половини Х — першої половини ХІІІ ст. та знахідки пов'язані з побутом, ремеслом та військовою справою, що відносяться до цього ж хронологічного періоду. Серед них, зокрема: висла печатка, торгові пломби, пірофілітові пряслиця, металеві та бронзові голки, підвіски, скроневі кільця, поясні пряжки, натільні хрестики, скляні браслети, шумливі бубонці, перстні, намисто, металеві накладки на одяг, свинцеві гирьки, наконечники стріл, ножі, кресала, цвяхи, гризла, кістя-

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ

АРХЕОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УКРАЇНІ 2020

Науковий журнал
Заснований у 2011 р.

Щорічник

Головний редактор

БОЛТРИК Юрій Вікторович, канд. іст. наук

Редакційна колегія

БУЙСЬКИХ Алла Валеріївна, д-р іст. наук

ГОРБАНЕНКО Сергій Анатолійович, канд. іст. наук

ЗАЛІЗНЯК Леонід Львович, д-р іст. наук, проф.

КУЛАКОВСЬКА Лариса Віталіївна, канд. іст. наук

ЛИТВИНЕНКО Роман Олександрович, д-р іст. наук, проф.

МОЦЯ Олександр Петрович, член-кореспондент НАН України, проф.

ОТРОЩЕНКО Віталій Васильович, д-р іст. наук, проф.

ПОТЄХІНА Інна Дмитрівна, канд. іст. наук

САПОЖНИКОВ Ігор Вікторович, д-р іст. наук

СКОРИЙ Сергій Анатолійович, д-р іст. наук, проф.

СУПРУНЕНКО Олександр Борисович, канд. іст. наук

ТЕРПИЛОВСЬКИЙ Ростислав Всеволодович, д-р іст. наук, проф.

ЧАБАЙ Віктор Петрович, член-кореспондент НАН України, проф.

АРХЕОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УКРАЇНІ
Науковий журнал сучасних археологічних досліджень

Видання є щорічником, який готує до друку Польовий комітет Інституту археології НАН України. Містить інформаційні повідомлення про роботу археологічних експедицій поточного польового сезону.

Стане в нагоді науковцям, студентам і всім, хто стежить за розвитком сучасної української археологічної науки.

This issue is an almanac prepared for publication by the Field Committee of the Institute of Archeology of the National Academy of Sciences Of Ukraine. It contains information about the work of archaeological expeditions during the reporting field season.

It will be useful for scientists, students, and everyone who follows the development of modern Ukrainian archaeological science.

Засновник та видавець:
Інститут археології
Національної академії наук України

Свідectво про реєстрацію ЗМІ:
ДК № 3991 від 24.02.2011 р.

Адреса редакції:
Польовий комітет ІА НАН України
просп. Героїв Сталінграда, 12, м. Київ 04210
тел. (044) 254-11-37, 254-11-66
факс (044) 418-33-06
e-mail: polkomia@gmail.com

Офіційна сторінка журналу:
Сайт «Спілка археологів України» [<http://www.vgosau.kiev.ua>] —
Бібліотека — «Археологічні дослідження в Україні»
[<http://vgosau.kiev.ua/biblioteka/avu-adu>]

*Затверджено до друку Вченою радою
Інституту археології НАН України*

*Усі права застережено. Передрук можливий
зі згоди редакції та авторів статей*

**СПІЛКА
АРХЕОЛОГІВ
УКРАЇНИ**

*Виходить за інформаційної підтримки
ВГО «Спілка археологів України»*

В оформленні обкладинки використано стилізоване фото Національного заповідника «Софія Київська», див.: статтю Т. Бобровський, О. Ганшин, В. Гайдук, В. Савицький, М. Стрихар *Дослідження у садибі Софійського собору (про відкриття залишків монументальної будівлі кінця XII – початку XIII ст.)*

ISSN 2709-8222 (print)
ISSN 2709-8230 (online)

© Інститут археології НАН України, 2022

Редактори: О. Білинський, О. Каряка, М. Павлова; оформлення обкладинки: А. Панікарський;
верстка: С. Горбаненко

Підписано до друку 28.04.2022. Формат 60 × 84 1/8. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Antiqua. Обл.-вид. арк. 44,7.
Ум. друк. арк. 42,7. Наклад 100 прим. Зам.

Тираж видруковано ТОВ «505», 10014, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 17А
тел.: 073-101-22-33, email: book_druk@i.ua

Свідectво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції України
серія ДК № 5609 від 21.09.2017 р.

ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ	
ГРАБОВСЬКА, О., МЕЛЬНИЧУК, Ю., КОРОЛЕНКО, Я. Роботи експедиції Вінницького краєзнавчого музею	8
МАНІГДА, О., ГРАБОВСЬКА, О. Роботи експедиції «Уличі» у 2019–2020 роках	9
НЕЧИТАЙЛО, П., ТИМЧУК, Д., ОМЕЛЬЧЕНКО, О. Археолого-архітектурні дослідження Барської фортеці	13
ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ	
БАЮК, В. Дослідження Луцьких підземель	19
БАЮК, В. Дослідження Сокильського замчища ..	22
ВОЙТЮК, О., ТЕЛІЖЕНКО, С. Дослідження в смт Голоби у 2019 р.	24
ПЕТРАУСКАС, А., ПАНИШКО, С. Дослідження городища у с. Литовеж	26
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ	
РОМАНЧУК, Д. Роботи на поселенні Кукан	28
СТАРИК, О. Дослідження форштадту Катеринослава I (1776–1783 pp.)	29
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ	
ЗАБАВІН, В., БУЛИК, М., НЕБРАТ, С., ПОЛІДОВИЧ, Ю. Розвідки на півдні Донеччини	33
ЗАБАВІН, В., НЕБРАТ, С. Дослідження кургану доби бронзи поблизу селища Ялта	34
ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ	
АЛФЬОРОВ, О., МОЦЯ, О., ПЕТРАУСКАС, А. Скарб срібників окрай смт Городниці	36
ГНЕРА, В., БОРИСОВ, А. Дослідження поселення Хомутець	38
ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ	
МОЙЖЕС, В. Дослідження палацу Бетлена-Ракоці в Берегові у 2019 р.	39
МОЙЖЕС, В. Продовження дослідження руїн церкви на території Ужгородського замку у 2019 р.	42
МОЙЖЕС, В., ДЗЕМБАС, О. Дослідження центральної вежі Невицького замку	45
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ	
АНДРУХ, С., ТОЩЕВ, Г. Роботи на західній ділянці могильника Мамай-Гора	49
ДЖОС, В. Дослідження в заповіднику «Кам'яна Могила»	49
ДРОВОСЕKOBA, О., ЄЛЬНИКОВ, М. Дослідження на території історико-архітектурного музею-заповідника «Садиба Попова»	51
ДРОВОСЕKOBA, О., ЄЛЬНИКОВ, М. Дослідження на території м. Запоріжжя	55
ДРОВОСЕKOBA, О., ЄЛЬНИКОВ, М. Розвідки біля села Григорівка	58
ЄЛЬНИКОВ, М. Дослідження золотоординського поселення «Мечеть-Могила» у 2019–2020 pp. ...	61
НОР, О., ДРОВОСЕKOBA, О., ЄЛЬНИКОВ, М., ШКАЛІКОВ, О. Дослідження кургану біля села Укромне	63
ТОЩЕВ, А. Сорокіна балка – виробниче поселення в хорі Кам'янського городища	68
ТОЩЕВ, Г., АНДРУХ, С. Роботи на східній ділянці могильника Мамай-Гора	69
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ	
ТЕЛІЖЕНКО, С., ТКАЧУК, Т., КРЕХОВЕЦЬКИЙ, І., ФІГОЛЬ, А., ЧОРНОБРИВЕЦЬ, В. Дослідження неолітичного поселення Темирівці I	70
ТКАЧУК, Т., КРЕХОВЕЦЬКИЙ, І., ФІГОЛЬ, А., ТЕЛІЖЕНКО, С. Розвідки на нововиявленому поселенні культури лінійно-стрічкової кераміки Тустань	71
КИЇВ	
БОБРОВСЬКИЙ, Т., ГАНШИН, О., ГАЙДУК, В., САВИЦЬКИЙ, В., СТРИХАР, М. Дослідження у садибі Софійського собору	74
ЗОЦЕНКО, І., БІБІКОВ, Д., ІВАКІН, В., БАРАНОВ, В., КОЗАК, О., СЛОВОДЯН, Т., ОЛЕНИЧ, А. Дослідження Китаївського курганного могильника ІВАКІН, В., БАРАНОВ, В., КРИЖАНОВСЬКИЙ, В. Дослідження по вул. Михайлівській, 12-В	81
ІВАКІН, В., БАРАНОВ, В., ОЛЕНИЧ, А., ЗОЦЕНКО, І., ГОЛЬОНКО, В., БЕЛЕНКО, М., СОРОКУН, А. Науково-рятивні археологічні дослідження на території м. Київ	83
ІВАКІН, В., ГОТУН, І., СУХОНОС, А., ГУНЬ, М., КАЗИМІР, О. Початок стаціонарних робіт на селищі Ходосівка-Снігурове	87
ІВАКІН, В., ГОТУН, І., СУХОНОС, А., КАЗИМІР, О., ГУНЬ, М., ЛОЗНИЦЯ, Т. Ходосівка-Шапарня – нове давньоруське селище	92
ІВАКІН, В., КОЗЛОВСЬКИЙ, А., БАРАНОВ, В., КРИЖАНОВСЬКИЙ, В. Давньоруська забудова на розі вул. Стрілецької та пров. Георгіївського ..	94
ІВАКІН, В., КОЗЛОВСЬКИЙ, А., БАРАНОВ, В., КРИЖАНОВСЬКИЙ, В. Міська забудова XVII–XVIII ст. на розі вул. Стрілецької та пров. Георгіївського	98
ТАРАНЕНКО, С., МАХОТА, О., ПЕФТІЦЬ, Д., МИСЬКО, Ю. Археологічний сезон 2020 року у Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра»	102
КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ	
ГОТУН, І., ВОЛОДАРЕЦЬ-УРБАНОВИЧ, Я., ГУНЬ, М., ЧАЛИЙ, А. Слов'янське житло на поселенні Ходосівка-Козаків яр	104
ГОТУН, І., СУХОНОС, А. Ходосівка-Москалева долина – зруйнована середньовічна пам'ятка у передмісті Києва	113
ГОТУН, І., СУХОНОС, А., КАЗИМІР, О. Роботи на Ходосівському городищі	115
ЗОЦЕНКО, І., ГОТУН, І., ІВАКІН, В., БАРАНОВ, В. Дослідження поблизу с. Гатне Києво-Святошинського району	118
ІВАКІН, В., ЗОЦЕНКО, І., ОЛЕНИЧ, А., СОРОКУН, А., ДІДЕНКО, С., ОСИПЕНКО, М., БОНДАР, К. Археологічні дослідження на Київщині ..	120

ІВАКІН, В., МАНІГДА, О., БОРИСОВ, А., БЕЛЕНКО, М., ПІЧКУР, Є. Топографічні та стратиграфічні дослідження на городищах Бушеве і Піщана у Пороссі	126	СЬКИЙ, Л. Археологічні дослідження в Одеській області	189
ІВАКІН, В., ПРЯДКО, О., ТЕТЕРЯ, Д., ПАВЛИК, О., ГОЛЬОНКО, В. Дослідження на території давнього Переяслава	130	ІВАНОВА, С., КРАСНОЖОН, А. Дослідження на Приморському бульварі в Одесі	192
ПОНОМАРЕНКО, В., ТОЛКАЧЕВ, Ю. Розвідки в Броварському районі	136	МАСЮТА, Д., ПІСТРУІЛ, І. Розвідки в окрузі парку «Дюківський сад» в м. Одеса	195
ЧМІЛЬ, Л., КОЗЮБА, В. Археологічні пам'ятки біля с. Заруддя на Тетереви	137	САВЕЛЬЄВ, О. КРАСНОЖОН, А., САВЕЛЬЄВА, К. Дослідження в Аккерманській фортеці (ділянка РК 11)	198
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ		САПОЖНИКОВ, І., КОВАЛЬСЬКИЙ, Л. Кургани на теренах і довкола ландшафтного заказника «Таругинський степ»	201
БРОВЕНДЕР, Ю. Розкопки кургану у Сватівському районі	138	САПОЖНИКОВ, І., СІНЕЛЬНИКОВ, О., КОВАЛЬСЬКИЙ, Л., САВЕЛЬЄВА, К., КОЛЕСНИЧЕНКО, А. Розвідки та експертизи в південних районах Одещини	204
ТЕЛІЖЕНКО, С. Дослідження ранньонеолітичної стоянки Старобільськ I	140	САПОЖНИКОВ, І., СІНЕЛЬНИКОВ, О., ТРАЙНО, Д. Дослідження Нижньодністровського валу та Татарбунарської фортеці з використанням георадару	208
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ		ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ	
ГАВІНСЬКИЙ, А., ЯКОВИШИНА, Я. Розкопки енеолітичних поселень у Винниках	142	ГРЕЧКО, Д., КРЮТЧЕНКО, О., РЖЕВУСЬКА, С., ФРУНТ, О. Дослідження Більського археологічного комплексу	211
ДІДИК, О. Короткі підсумки робіт розвідкового заgonу Пліснеської експедиції	145	НАЗАР, І., САЛО, Б., КІСІЛЕВИЧ, Ю. Дослідження поселення Решетилівка III	214
ДІДИК, О., ФИЛИПЧУК, А. Вивчення Пліснеського археологічного комплексу (с. Підгірці Бродівського району)	145	ОКАТЕНКО, В., СКОРИЙ, С., ЗИМОВЕЦЬ, Р. Розкопки курганів в урочищі Марченки поблизу Більського городища	216
ОНИЩУК, Я., БІЛАС, Н., СИДОРОВИЧ, В., ГРИНЧИШИН, Б. Дослідження поховальних пам'яток в околицях сіл Карів і Речичани на Львівщині	146	ПУГОЛОВОК, Ю. Нові дослідження на Миколаївській гірці у Полтаві	217
СІЛАЄВ, О., ІЛЬЧИШИН, З. Розвідки на Львівщині	149	ПУГОЛОВОК, Ю., КОВАЛЕНКО, О. Дослідження на території Опішнянської ОТГ	220
СІЛАЄВ, О., ШНІЦАР, М., ІЛЬЧИШИН, З., ВОЙТЮК, О. Розкопки неолітичного поселення Модричі 1	150	ПУГОЛОВОК, Ю., ЛУГОВИЙ, Р. Роботи на поселенні в ур. Озеро біля с. Більськ	221
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ		САЛО, Б., ШЕРСТЮК, В. Дослідження кургану поруч з с. Пасічники	224
БОЛТРИК, Ю., СМІРНОВ, О. Зухвале пограбування елітного скіфського кургану Юрицина Могила	153	САЛО, Б., ШЕРСТЮК, В. Розкопки кургану поблизу с. Потічок	225
БОНДАРЕНКО, Д., СМІРНОВ, О., ВАСИЛЬЧУК, О. Розкопки античного святилища Вікторівка I	156	САЛО, Б., ШЕРСТЮК, В. Рятівні дослідження курганного могильника поблизу с. Хоружі	227
БУЙСЬКИХ, А., ІВЧЕНКО, А. Роботи на розкопі «Орієнт» некрополя Ольвії	158	СЕМЕНЕНКО, А. Обстеження округи Більського археологічного комплексу	231
БУЙСЬКИХ, А., ФОРНАСЬЄ, Й., КУЗЬМІЩЕВ, О., СІНЕЛЬНИКОВ, О. Дослідження ольвійського передмістя	164	ШРАМКО, І., ЗАДНІКОВ, С. Дослідження Більського археологічного комплексу Харківським університетом	232
ГОРБЕНКО, К., ЖИРОК, Ю. Приміщення 22 в близькому передмісті укріпленого поселення Дикий Сад	168	РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ	
КОЗЛЕНКО, Р. Дослідження поселення Козирка I	174	БАРДЕЦЬКИЙ, А., ПЕТРОВ, М., ВЕРТЕЛЕЦЬКИЙ, Д. Багатошарова пам'ятка Острого — Високий берег на Волині	235
СМІРНОВ, О., БОНДАРЕНКО, Д., АПУНЕВИЧ, О. Охоронні дослідження двох курганів поблизу Кашперо-Миколаївки	178	ВОЙТЮК, О. Дослідження в Пересопниці	243
СМІРНОВ, О., БОНДАРЕНКО, Д., ВАСИЛЬЧУК, О. Роботи на о. Березань (ділянка «Т»)	180	ВОЙТЮК, О. Дослідження укріплень на теренах Рівненщини	248
СМІРНОВ, О., БОНДАРЕНКО, Д., СМІРНОВ, Л. Розвідки верхів'їв Тілігульського лиману	183	ВОЙТЮК, О., ДОЛЖЕНКО, Ю. Роботи у крипті 1 римо-католицького Благовіщенського костелу селища Клевани	253
СМІРНОВ, О., БОНДАРЕНКО, Д., СМІРНОВ, Л. Розвідки у зоні реконструкції автомобільної траси М 14	185	ВОЙТЮК, О., ПРИЩЕПА, Б. Дослідження Басівкутського городища	257
ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ		ВОЙТЮК, О., ПРИЩЕПА, Б., ТЕЛІЖЕНКО, С. Рятівні дослідження на багатошаровому поселенні Рівне пляж 1а	262
БРУЯКО, І. Дослідження на городищі Картал	187	ПШЕНИЧНИЙ, Ю. Продовження робіт в урочищі Острів Дубовець на південній околиці Дубна	269
ІВАНОВА, С., КОЛЕСНИЧЕНКО, А., САВЕЛЬЄВ, О., САВЕЛЬЄВА, К., СІНЕЛЬНИКОВ, О., КОВАЛЬСЬКИЙ, А. Польові дослідження верхньопалеолітичної стоянки Бармаки у м. Рівне	273		

СУМСЬКА ОБЛАСТЬ

- ЖИГОЛА, В., СКОРОХОД, В., СИТИЙ, Ю. Дослідження на Зарічненському археологічному комплексі 279
- КАРАВАЙКО, Д., КАЧУРА, О. Дослідження городища Ширяєве 280
- КОРЖ, А. Дослідження Басівського городища .. 283

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

- АКСЬОНОВ, В. Роботи на четвертій ділянці Верхньо-Салтівського могильника 285
- ДІДИК, В., ОХРИМЕНКО, Г., ФІЛЬЧАКОВ, М. Обстеження Петрівської фортеці Української лінії . 287
- ЛЮБИЧЕВ, М., ФІЛАТОВ, Д., РУСНАК, В., ВАРАЧОВА, К., ГОГУНСЬКА, В., ШУЛЬТЦЕ, Е., МИЗГІН, К. Дослідження пам'яток пізньоримського часу на території Харківської області 288
- СКИРДА, В., ІСЬКОВ, І. Дослідження Середньовічної експедиції ХНУ ім. В. Н. Каразіна 289
- СКИРДА, В., ІСЬКОВ, І. Роботи Середньовічної експедиції Харківського університету ім. В. Н. Каразіна в 2019 році 291
- СНІЖКО, І., БАБЕНКО, Л. Дослідження західної ділянки стоянки доби пізнього палеоліту біля с. Кам'янка 293

ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ

- БІЛЯЄВА, С., ГУЛЕНКО, К., НЕМЦОВ, С., ФІАЛКО, О. Дослідження Південної середньовічної експедиції 297
- БОЛТРИК, Ю., ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ, О. Знахідка ольвійської монети на півночі Арабатської стрілки 299
- БОЛТРИК, Ю., ФІАЛКО, О., ПРОБИЙГОЛОВА, О., КАРМАЗІНА, Л., ТЕЛІЖЕНКО, С. Поховання лідера катакомбного населення Арабатської стрілки 300
- КОЛЕСНИЧЕНКО, А. Розвідки на Ягорлицькому поселенні 304
- СИМОНЕНКО, О., ДЗНЕЛАДЗЕ, О., СІКОЗА, Д. Дослідження на Херсонщині 306

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

- НЕЧИТАЙЛО, П., ТИМЧУК, Д., ОМЕЛЬЧЕНКО, О. Дослідження Литовської башти у Кам'янці-Подільському 308
- НЕЧИТАЙЛО, П., ТИМЧУК, Д., ОМЕЛЬЧЕНКО, О. Дослідження на ділянці Зарванська 7/2 у Кам'янці Подільському 312
- НЕЧИТАЙЛО, П., ТИМЧУК, Д., ОМЕЛЬЧЕНКО, О. Нагляд за земляними роботами на території князюв домініканок в Кам'янці-Подільському 316
- ПЕТРАУСКАС, О., ПЕТРАУСКАС, А., АВРАМЕНКО, М., НАЗАР, І., САЛО, Б. Рятівні дослідження багатощарової пам'ятки Чаньків 1 на Хмельниччині 320

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ

- КАРМАЗІНА, Л., ОЧЕРЕТНИЙ, С., КОРЖ, А. П'ятий сезон досліджень на горі Лисуха 321

- КУШТАН, Д. Археологічні розкопки в середмісті Черкас 326
- СКОРИЙ, С., ЗИМОВЕЦЬ, Р., ОКАТЕНКО, В. Другий рік досліджень курганів в басейні Тясмину 330
- ШИДЛОВСЬКИЙ, П., ЦВІРКУН, О., ЧИМИРИС, М., ПЕАН, С. Дослідження ділянки першого ГПК Межиріцької стоянки 332

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

- ІЛЬКІВ, М., ПЕТРАУСКАС, О., ДІДЕНКО, С., АВРАМЕНКО, М. Розвідкові роботи в Кельменецькому районі 336
- ПЕТРАУСКАС, О. Дослідження біля с. Комарів . 337
- ЧЕРНОВОЛ, Д., ЖЕЛАГА, Д., БОЛТАНЮК, П., СТАРЕНЬКИЙ, І., ПОМІРКОВАНІЙ, В., ЛАНГ, Є. Дослідження на багатощаровій пам'ятці Волюшківе 6 (Горби) 337

ЧЕРНІВЦЬКА ОБЛАСТЬ

- ВЕРЕМЕЙЧИК, О. Дослідження Любецької експедиції 341
- КЕДУН, І., ЛИЦЕВИЧ, Я., ПАРХОМЕНКО, О. Дослідження в м. Ніжин 341
- МОЦЯ, О., СКОРОХОД, В., СИТИЙ, Ю., ЖИГОЛА, В. Дослідження у Чернігові 342
- СИТИЙ, Ю., МЕЗЕНЦЕВ, В. Дослідження об'єктів XVII—XVIII ст. на території Батурина 344
- СИТИЙ Ю., СОРОКІН, С. Дослідження старожитностей XIII ст. у Батурині 344
- СКОРОХОД, В., МОЦЯ, О., СИТА, Л., КАПУСТІН, К. Дослідження Виповзівського археологічного комплексу 345
- СКОРОХОД, В., СИТИЙ, Ю., СОРОКІН, С. Дослідження в ур. Орешня у Седневі 347
- ЧЕРНЕНКО, О., КЕДУН, І. Дослідження стародавнього Новгорода-Сіверського 348
- ЧЕРНЕНКО, О., КРАВЧЕНКО, Р., ЛУЦЕНКО, Р. Дослідження на території Мезинського національного природного парку 349
- ЧЕРНЕНКО, О., ЛУЦЕНКО, Р. Розкопки городища у с. Малий Листвен 351
- ЧЕРНЕНКО, О., НОВИК, Т., ЛУЦЕНКО, Р. Дослідження на Єлецькій Горі в Чернігові 353
- ЧЕРНЕНКО, О., СОЛОБАЙ, П., ЛУЦЕНКО, Р. Архітектурно-археологічні дослідження будівлі Чернігівського магістрату XVII—XVIII ст. (колишня кам'яниця Полуботка) 356

**МЕТОДИ ПРИРОДНИЧИХ НАУК
В АРХЕОЛОГІЇ**

- КОРОХІНА, А. Петрографічні дослідження археологічної кераміки у 2020 р. 359
- РАДЧЕНКО, С., НИКОНЕНКО, Д. Фотограмметричні дослідження господарських об'єктів ранньої залізної доби 361
- УШКОВА, Ю. Антропологічний матеріал з розкопок КОАЕ 2019 р. (с. Златопілля, кк. 11 та 12) .. 364